СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 157. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, середа, 9-го липня 1947. No. 157. JERSEY CITY and NEW YORK, Wednesday, July 9, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

КОНТРАКТ З ШАХТЯРАМИ ГОТОВИЙ ДО ПІДПИСУ

Вашингтон, 7 липня. — Джан Дж. Луїс і політична комісія майнерської юнії одобрили контракт з власниками північних закопів мягкого вугілля сьогодні пізно ввечір, одначе видали доручення шахтярам, щоб вони не йшли до праці, доки контракт не буде підписаний. Власники копалень заповіли зібрання на вівторок у 10 годині перед полуднем, щоб підписати контракт. Це значить, що до часу підпису шахтарі будуть страйкувати. Надіються, що праця в закопах розпічнеться з полудневою зміною у вівторок 8 липня.

ЗА НОВИЙ ПОДАТКОВИЙ ЗАКОН

Вашингтон. — Податковий законопроєкт, проти якого президент поклав вето 17 червня, має знову піти під ухвалу обох палат конгресу, одначе з тією зміною, що знижка податків мала б обовязувати від 1 січня 1948, а не від 1 липня 1947, як це пляновано перед тим. Панує загальне переконання, що президент тим разом не покладе вета, а коли б поклав, тоді конгрес має відповідну більшість ,щоб ухвалити законопроєкт понад голову президента. На підставі плянів палата репрезентантів мала ухвалити новий бил у вівторок, а сенат мав би його ухвалити в суботу. Бил передбачує знижку особисто-доходового податку від 10.5% до 30%.

ПАЛАТА ЗА ВИПЛАТУ ВЕТЕРАНСЬКИХ БОНДІВ

Вашингтон. — Палата ухвалила одноголосно — 386 голосами — законопроєкт, який дозволяє виплатити готівку за бонди бувших вояків, які вони дістали при відході зо служби. Перед роком палата ухвалила, щоб такі бонди видати, одначе вони мали бути платні щойно за пять років. Департамент скарбу противиться продажі бондів за готівку під теперішню пору, бо це спричинить дальшу інфляцію. Загальна сума, на яку видано бонди при відправі, виносить $1,792,000,000. Сенат противний такій виплаті, отже може стримати законопроєкт. Прихильники виплати готівки за бонди твердять, що федеральний скарб заощадить $60,000,000 річно на відсотках, які мав би платити від бондів по 2½%.

БРАКУЄ 250,000 УЧИТЕЛІВ

Синсинаті, 7 липня. — Не зважаючи на підвишку платень і подекуди поправлені відносини праці, у всіх стейтах дається відчувати дошкульний брак учительських сил. Про це говорено першого дня на конвенції Краєвого Товариства Виховників, що розпочалася тут сьогодні. Секретар товариства д-р Вилард Е. Гівенс обчислює, що загалом недостає 250,000 учительських сил в біжучім році. З огляду на такий стан, школи мусять покликати до праці 125,000 неповні кваліфікованих учителів та учительок. У конвенції бере участь 3,000 делегатів ,провідників шкільного й виховного життя Америки. Предсідниця Товариства ,пані Перл А. Ванамейкер, заявила, що нерівність в американському шкільному вихованні не може бути усунена, доки федеральний уряд не прийде з допомогою всеющим школам.

ПЕРЕСЛУХАННЯ НАД ПЛАТНЕЮ 65 Ц.

Вашингтон. — У підкомітету праці в палаті репрезентантів почалося переслухання знавців у справі підвишки найменшої платні з 40 на 65 ц. на годину. Місто-предсідник Індепендент Телефон Асошиейшен, Клад С. Бейлі, твердив, що життєва стопа не всюди однакова, бо напр. у малих місцевостях можна далеко дешевше вижити ніж у великих і тому радив не ухвалювати одної засадничої мінімальної платні. Заступник Міжнародньої Юнії Робітників Жіночого Одягу, Лазар Тепер, домагався встановлення мінімальної платні у висоті 75 центів на годину. о. Вилйем Гордон з Католицького Університету у Вашингтоні заявився за 65 ц. мінімальної платні, при чім сказав, що „економія ,оперта на крові й поті робітників" є основана на неморальній підставі і тому не буде довго тривати.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО ПРОВІРКУ БЮР

Вашингтон. — Президент Труман підписав закон, на підставі якого буде покликана до життя провірочна комісія з 25 осіб для переведення допитів над урядовими агенціями, чи вони ведені економічно, видатно і відповідними людьми. Комісія має приготовити звіт аж на поиборчий час в 1948 році.

КРИТИКУЮТЬ БУДОВУ ШЛЯХУ ДО ПАНАМИ

Вашингтон. — Сенатська спеціяльна слідча комісія звідомляє, що будова Міжамериканського Шляху, як воєнного проєкту коштом $36,000,000 зовсім не причиниться до оборони Злучених Держав. Найбільші труднощі натрапляє будова шляху між Злученими Державами й Панамою на просторі 3,250 миль.

Президент домагається допущення іміґрантів з України й інших країв

Вашингтон, 7. липня. — Президент Труман видав апель до конгресу, щоб ухвалити негайно закон, на підставі якого до Америки могли б приїхати скитальники з Европи „в замітнім числі". Сильні слова, поміщені в зазиві, вказують, що адміністраця побоюється, що законопроєкт Стратона може не перейти в теперішній сесії конгресу, отже це поміпало б пляни уряду. У своїм зазиві президент не згадує нічого про теперішній законопроєкт, а не наводить на здогад, що президент надіється допущення більшого числа скитальників, ніж 400,000, як це передбачено в билі Стратона. Зазив президента відчитано в обох палатах конгресу, а в ньому сказано між іншим:

„В Европі находиться ще який мільйон людей після війни, які не хочуть вертатися до земель, у котрих вони мали свій рідний дім... Більша частина тих людей походить з північних балтійських країн, з Польщі, з російської України і з Югославії... Немислимо допустити, щоб вони залишилися безконечно в европейських таборах. Ми не можемо розпустити їх по Німеччині, бо це власне оте громадянство, що їх переслідувало. Крім того німецьке господарство так знищене війною і край так переповнений власними людьми, які вертаються домів по війні з сусідних земель, що Німеччина находиться в стані вичерпання і стала сама собою важкою проблемою. Коли б ми розпустили тих людей там, то повстане замішання, яке може призвести до катастрофи в Німеччині і причинитися до замішання нашої проблеми' також". Президент заявив, що іміґраційні закони будуть пильнувати того, щоб зо скитальниками не дісталися до Америки злочинці й інші небажані одиниці. „З огляду, що в минулому ми приймали велику кількість людей в різних країн і ми їх засиміловали в нашім національнім житті, є зовсім очевидним, що ми легко можемо помістити розмірно мале число тих переміщених осіб, які сюди дістануться" — твердить президент.

ВОЯКИ ДІСТАНУТЬ КНИЖКУ „СОВЄТСЬКІ ШПИГИ"

Вашингтон. — Воєнний департамент виявив, що закупив 13,000 примірників дешевого видання книжки Ричарда Гірша під наг. „Совєтські Шпиги", щоб їх розіслати до станиць армії в Злучених Державах та заграницею. У книжці переповідається історію шпигунської діяльности совєтських агентів в Канаді, щоб дістати для Совєтів тайну атомової бомби. Армія видала наказ, щоб цій книжці дати належний розголос і щоб американські вояки докладно зазнайомилися з методами діяльности совєтських агентів за границями свого краю.

КОНФЕРЕНЦІЯ В РІО ПРИПІЗНЕНА

Вашингтон. — зогляду, що запрошення на Міжамериканську конференцію в Ріо де Жанейро на день 15. серпня ще не розіслані, кореспонденти розпочали допити, яка причина такого припізнення. Виявилося, що деякі республики хочуть мати репрезентацію з Нікараґви на зїзді, й тому треба ще раз вирішити справу, чи запросити новий уряд Нікараґви.

Совєти обвинувачують Европу в змові проти Европи

ВИСТУП СОВЄТСЬКОГО ПРЕДСТАВНИКА В ЕКОНОМІЧНІЙ КОМІСІЇ ДЛЯ ЕВРОПИ В ЖЕНЕВІ. АНГЛІЯ І ФРАНЦІЯ ДОКАЗУЮТЬ ВИНУ СОВЄТІВ В ПОДІЛІ ЕВРОПИ

Женева, Швайцарія, 7. липня. — Тут відбулася сьогодні друга сесія створеної Організацією Обєднаних Держав окремої Економічної Комісії для Европи, в якій беруть участь найвизначніші економісти 18 европейських країн. Під час сьогоднішніх нарад прийшло до гострого дипломатичного зудару між представником Совєтів з одного боку, а британським і французьким представниками з другого. Причиною цего чергового словного двобою між представниками східньої і західної Европи було тим разом розбиття з вини Совєтів недавньої тридержавної конференції в Парижі в справі американських пропозицій економічної допомоги для плянової відбудови Европи. Виправдуючи становище Молотова в цій справі, яке і призвело до розбиття згаданої конференції, совєтський представник Валеріян Зорін обвинувачував Велику Британію і Францію, що вони договорилися „поза плечима Совєтського Союзу", з метою накинути Европі свій власний план економічної відбудови при американській допомозі. Він в дальшому твердив, що жодна західньо-европейська країна не може заперечити, що американська допомога в економічній відбудові на ділі означатиме американське встрявання у внутрішні справи поодиноких країн. Британський державний секретар Гектор МекНіл і французький предстаник Андре Філіп з цілою рішучістю відкинули совєтські обвинувачення як щодо самих американських допомогових пропозицій, так і британсько-французького пляну на їх здійснення. Пропозиція секретара стейту ген. Маршала — заявив британський представник — була найбільш великодушна і має виключну мету допомогти всім европейським народам. Британія і Франція, здаючи собі справу з нагляччости европейських потреб, прийняли цю великодушну американську пропозицію та були готові її якнайшвидше здійснити в порозумінні та при співпраці всіх европейських країн. В цьому частинно перешкодив Совєтський Союз, забираючи принціпово неґативне становище та сам відсепаровуючись від західної Европи. Під час цеї дискусії впало багато гострих слів проти Совєтського Союзу. Американські представники не забирали слова в дебатах, уважно їм прислухуючись.

МОСКВА ГОВОРИТЬ ЗА СВОЇХ САТЕЛИТІВ

ПОЛЬЩА, РУМУНІЯ І ЮГОСЛАВІЯ ВІДМОВИЛИСЯ ВІД УЧАСТИ В КОНФЕРЕНЦІЇ.

Лондон, 8. липня. — Московське радіо сьогодні повідомило, що уряди Польщі, Румунії і Югославії рішили не брати участи в конференції европейських країн, яку з ініціятиви Великої Британії і Франції скликано до Парижа на 12. липня в справі пропозицій ген. Маршала. В Радієвому повідомленні з Москви сказано, що румунський уряд рішив не брати участи в конференції, а Польща і Югославія „радо скористали б з американських кредитів" і виконали б під цим оглядом „справедливі умови", але бажали б переговорювати в цій справі „безпосередньо з вірителем".

СТАНОВИЩЕ ІНШИХ КРАЇН

Париж, 8. липня. — Вчера вже повідомлено, що британсько-французьке запрошення на конференцію в справі американських допомогових пропозицій прийняли Бельгія, Данія, Італія, Португалія, Люксембурґ, Ірляндія, Греція, Туреччина, Норвеґія і Швеція. Сьогодні зголосила свою згоду на участь в конференції теж Ісляндія. Досі тільки одна Фінляндія формально відкинула запрошення. Натомість його прийняла „в принціпі" Чехословаччина. Мадярський уряд зі свого боку звернувся до Контрольної Ради Союзників за дозволом взяти участь в цій конференції, яка формально буде називатися „Конференція для Европейської Економічної Співпраці". Зі совєтських повідомлень виходило б, що Совєтський Союз намагатисьме творити подібний свій власний економічний бльок, що не доведеться йому важко, бо своїх сателітів він не потребує „запрошувати".

ТУРЕЧЧИНА ПРИЙМЕ СКИТАЛЬНИКІВ

Істамбул, 7. липня. — Турецький уряд сьогодні „в принціпі" погодився дозволити на іміґрацію та поселення в Туреччині скитальників-магометан, які раніше були громадянами Совєтського Союзу, або опанованих сьогодні Совєтами Балканських країн. Цих скитальників, бувших воєнних полонених, переміщених осіб та політичних втікачів, нараховується сьогодні в таборах Німеччини, Австрії і Греції біля 200,000.

ДИПЛОМАТИЧНІ ВІДНОСИНИ ЗАХОДУ З УКРАЇНОЮ?

Згідно з повідомлення тижневика „Нюзвік", британський уряд, на пропозицію секретара закордонних справ Бевина, мав би рішитися на встановлення безпосередних дипломатичних стосунків з Українською ССР. Перед деяким часом були непотверджені відомості про подібні заміри теж уряду Злучених Держав. В одному і другому випадку повідомлення не є офіційні. На випадок встановлення таких відносин, в Києві були б відкриті британська, зглядно американська амбасади, а в Лондоні і Вашингтоні були б відкриті окремі совєтсько-українські представництва. Інтересно, що ініціятива під цим оглядом вийшла б з Лондону і Вашингтону, а не з Києва, чи Москви.

ЗАГРОЗА КРІЗИ ФРАНЦУЗЬКОГО УРЯДУ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Париж, 7 липня. Французький уряд премієра Рамадіє одержав потрібну заяву довіря від Національної Асамблеї і від соціялістичної Національної Ради. Проте, резолюції, прийняті соціялістичною партією, яка після вичищення з уряду комуністів має в урядових справах рішаючий голос, залишають можливість урядової крізи ,якщо не будеться точно здійснювати запропонованої і прийнятої економічної програми. Ще не цілком вияснене теж внутрішньо-партійне становище Франції до американських допомогових пропозицій, головно після розбиття тридежавної конференції в Парижі.

ФРАНЦУЗЬКА АРМІЯ НЕ МАЛА ЗВЯЗКУ З „ЧОРНИМИ ПАРТИЗАНАМИ"

Париж, 7 липня. Відповідаючи на закиди комуністичної преси, мовляв командування французької армії вмішане в розкриту недавно змову „чорних макі" проти республики та за встановлення проти-комуністичної військової диктатури, французький міністер війни сьогодні офіціяльно потвердив лояльність армії та відсутність будьяких доказів на твердження комуністів.

В АНГЛІЇ СТВОРЕНО РАДУ ЕКОНОМІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ

Лондон, 7 липня. Сьогодні в британському парляменті повідомлено про створення т. зв. Ради Економічного Планування, до якої увійшли представники капіталу, праці і уряду. Головним завданням цего економічного „генерального штабу" буде — по словам президента Ради Герберта Моррісона — „порадити урядові найкраще використання економічних ресурсів для здійснення довгореченцевого планування та для безпосередніх заходів проти труднощів".

ОФІЦІЯЛЬНИЙ ВИСЛІД ЕСПАНСЬКОГО ПЛЕБІСЦИТУ

Мандрид, 7 липня. (АП) — Еспанський уряд сьогодні повідомив, що запропонований Франком „закон про наслідство" був потверджений плебісцитом у відношенні 12 до 1. Провізоричне обчислення карток голосування виказує ,що 12,628,983 було „за", 643,501 „проти", 295,208 було без відповіді а 25,669 голосів уневажнено. Опозиція не мала права вести кампанії, натомість з подвійною силою вів її уряд.

НЕВДАЧНА СПРОБА ЗАЛІЗНИЧОГО САБОТАЖУ В НІМЕЧЧИНІ

Гановер, Німеччина, 7 липня. Сьогодні потверджено союзниками повідомлення німецької поліції про відкриття вже другого протягом місяця намагання найбільшого від закінчення війни залізничого саботажу. Один німецький сторож на залізничому шляху між Гановером і Гамбурґом, шість кілометрів від Гановеру, припадком наткнувся на замаскований між рейками дріт. Виявилося, що дріт був прикріплений до розривного матеріялу, приміщеного на залізничому шляху та призначеного на висаджения в повітря експресу, яким за годину мали переїжджати високі союзницькі достойники та союзницький персонал. Поліція і розвідка ведуть інтензивні дохоження. Німецького сторожа нагороджено.

ВІДКРИТО НОВУ МАСОВУ МОГИЛУ ЖЕРТВ НАЦІЗМУ

Варшава, 7 липня. (АП) — Совєтська комісія, що прослідує воєнні злочини німців, повідомила сьогодні про відкриття нової масової могили, в якій поховано вбитих нацистами біля 70,000 совєтських воєнних-полонених. Могилу відкрито в місцевості Острів Мазовецкі, недалеко Варшави.

ЮГОСЛАВІЯ ВИСТУПАЄ З МІЖНАРОДНОЇ РОБІТНИЧОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Женева, Швайцарія, 7 липня. Югославія заповіла сьогодні своє виступлення з Міжнародної Робітничої Організації. Большевикам не подобається статут, на підставі якого представники працедавців, робітників і уряду можуть бути рівнорядними членами організації.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

АМЕРИКА І РОСІЯ

Пишуть і говорять про конфлікт між Росією і Америкою; навіть такий, що може довести до війни. Не тепер, але за кілька років. Що це значить? Зрозуміємо це добре доперва тоді, коли матимемо на увазі оці всі книжки, що їх видано в часі війни, а далі тисячі статтей в газетах і журналах та сотні промов по радіо, що доказували, що впродовж цілої історії Злучених Держав ніколи не було ніякого серіозного конфлікту з Росією, а було тільки дружне відношення американського народу до народу російського. З цього заключення, що така дружба буде далі існувати. Можна було жити в приязні з царатом, хоч американці не любили царського режиму, так чому не мало би бути те саме, коли місце царів заняли червоні диктатори?

Ясно, що на такому русофільському грунті легко було працювати комуністам, особливо від часу, як Гітлер пішов проти Сталіна, а Совєти стали з примусу союзником Аліянтів. На такому тлі зродилась байка про „мудру і прогресивну політику" покійного президента Рузвелта, яку треба продовжати, а під чим комуністи, а теж і різні Волеси, розуміють ці великі уступки, які Рузвелт робив Совєтам, будучи до цього змушений воєнними обставинами.

Як відомо, Рузвелт постійно боявся, що Сталін готов знов перейти на бік Гітлера, а з другого боку не передбачував скорого закінчення війни з Японією. Совєти так звикли були до його уступок у війні, що коли війна закінчилась, вони далі поводились по старому, робили що хотіли і вимагали, щоб їм у всьому потурати. Так було аж до останніх часів.

Що такій „американсько-совєтській" приязні мусить згодом прийти кінець, в те Совєти не вірили і нині ще не вірять. Тому саме вони поводились теж і в Парижі визиваючо й нахабно. Крім цього вони почувають себе панами Европи. Совєти певні, що вони можуть спаралїжувати усі американські пляни в Европі, якщо вони з ними не є згідні. Для таких цілей вони вдержують у всіх краях повно своїх агентів. Теж не жаліють золота, коли іде про їхню пропаганду в таких країнах, як от Франція чи Італія.

Та чи буде і тим разом по їхньому, покаже щойно будуччина. Зате певне, що совєтське становище довело до напруження між СССР та Злученими Державами і Великою Британією. Що це напруження глибоке, видно по тім, що навіть в Америці вже пишуть і говорять про можливість війни з Росією. Промови президента Трумана та британського міністра закордонних справ Бевина, виголошені з нагоди Дня Американської Незалежности, були визовом, киненим демократією совєтському тоталітаризмови і кремлівській диктатурі. Мир у світі, казав президент Труман, може бути тільки тоді, коли влада у всіх країнах буде походити з волі народу, коли всюди будуть здійснювані основні свободи, коли буде свобідна виміна ідей та інформацій ,та коли навіть таку співпрацю, як економічна, не будеться вважати вмішуванням у внутрішні справи чужої держави. Так думає Америка, але Совєти думають інакше, через те й конфлікт.

Литовське підпілля

Американська преса подавала давніше більше вістей про різні підпольні рухи на землях, що опинились у сфері совєтських впливів, але тепер, як передає такі вісти, то вони звязані головно з Українською Повстанською Армією. Теж замітне, що від довшого часу мало чути про польський підпольний рух, про який давніше стільки писалось. Не знати, чи він ослаб і притих, чи може є збуваний мовчанкою совєтської пропаганди, бо може й з ним бути так, як є з литовським підпіллям, про яке майже ніщо не чути, коли іде про американську пресу, але який існує і діє, як це виходить з Литовського Бюлетену (за квітень-травень 1947), видаваного, англійською мовою литовським посольством у Вашинґтоні.

В статті цього бюлетену п. н. „Литовське підпілля у боротьбі за незалежність" подана історія підпольного руху в Литві, з якої виходить, що це підпілля зродилось вже в роках 1940-41, себто в часі першої совєтської окупації, коли стало наглядним, що Совєти змагають до цілковитого знищення незалежности Литви та коли окупантська влада зачала вивозити литовських патріотів десятками тисяч на Сибір. Литовське підпілля, кажеться далі, існувало теж в часі німецької окупації (1941-44), а коли Литва знайшлася знов під владою Совєтів, то це підпілля уже було сильне, добре зорганізоване й досвідне в боротьбі з таким ворогом, що не перебирає у ніяких засобах.

Спочатку литовці думали, що судьба, якої зазнав Гітлер, чогось навчила Сталіна, та що Совєти змінять тепер методи свого правління. Так не сталось, тому литовське підпілля відновило свою акцію, яку одначе совєтська пропаганда промовчувала, бажаючи тим викликувати в світі враження, що литовський нарід радіє з совєтської окупації. Та це не могло тягнутись в безконечність і таки треба було виявити, що підпілля існує. Тоді пішла в рух совєтська пропаганда, звернена проти литовського підпілля. Вона зачала представляти литовських борців як „націоналістичних, буржуазних бандитів" та „ворогів народу". При цьому совєтська влада зачала страшенно знущатись на тих селах і місцевостях, звідки походили повстанці, а теж і на їхніх родинах. Та ці репресії повстанського руху не знищили, а навпаки, ще скріпили звязок між партизанами і населенням.

Далі кажеться, що литовські партизани добре узброєні і виеквіповані. Про це вони подбали тоді, як відступали німці. Зброю та муніцію мають закопану в землі, а самі перебувають головно в густих лісах. Харчі дістають від населення, або забирають їх дорогою реквізицій від тих росіян, що їх Москва спровадила на місце литовців, вигнаних до Азії, а таких має бути величезне число. Часом вдається партизанам здобути якусь місцевість і вдержати її кілька днів, а потім вертати в ліси з харчами і совєтськими урядовцями, взятими в полон. Мають теж свою радіовисильню. В бюлетені описується, в який спосіб борються партизани з енкавудистами та совєтською окупацією, та як карають таких енкавудистів та цивільних адміністраторів, що найгірше знущаються над населенням. Партизани спинюють теж у великій мірі примусову кольонізацію Литви росіянами, спроваджуваними з різних совєтських країв. Таких кольоністів було в 1946 році до 200,000, але мало хто з них осів на землі зі страху перед партизанами; вони залишились по більших містах.

Як виходить з цього, що подає бюлетен, то литовські партизани виминають боїв з червоною армією. Вони діють невеликими відділами. В 1945 році московська влада вислала до Литви спеціяльні карні батальйони, формації НКВД та поліційні відділи для ліквідації литовської партизантки. Тоді партизани в т р а т и л и до 4,000 борців, хоч совєтські втрати були куди більші. Совєти думали, що вже зліквідували партизантку, та вона скоро знов ожила. Для дальшої боротьби з партизанами Совєти держать по лістах Литви великі військові залоги, а по селах та інших „оборонних точках" невеликі частини, що мають слідкувати за найменшим партизанським рухом. Зловлених партизанів вбивають, а їх рідню висилають в Сибір, сконфіскувавши усе їхнє майно. Тіла вбитих у бою партизанів енкавудисти привозять до сіл чи міст, звідки вони походять і виставляють на середині села, чи на ринку на публичне видовище, добре слідкуючи, хто приходить їх оглядати та як при цьому поводиться.

В 1945 році Совєти проголосили амнестію для повстанців. Були деякі такі, що в це повірили і вернули домів. Тоді НКВД наставало, щоб вони пішли до неї на службу і видали інших повстанців. Хто цього не робив, той був висиланий на Сибір. Через це одні опинились в Азії, а інші повернули назад до повстанців.

Цікаве й те, що не зважаючи на совєтську пропаганду, яка говорить про повстанців не інакше, як про „бандитів", їх не судить карний трибунал, а тільки військовий суд. Боротьба за незалежність Литви, кінчить стаття, буде далі продовжуватись, бо свобода є литовцям дорожча від життя.

Лев Ясінчук.

„З журбою радість обнялись"

(З Европи до „Свободи").

Сказав великий філософ-поет, що нікому зі смертників не дана сама радість. І ми на скитальщині маємо нагоду раз-у-раз цю правду перевірювати. В нас заєдно чергуються хвилини радости з хвилинами журби і смутку, що тільки в сильних характером і... байдужих на всьо самолюбів і снобів не спричинюють занепаду духа. Наше скитання розсіяне по цілій Австрії, під опікою чужих народів, що мають у відношенні до нас свої власні різні комбінації, не дає змоги витворити сильне ядро, що було б в силі запанувати непохитно над духом скитальців. Нема власного всенародного більшого часопису, де розбиралось би прилюдно наше життя під аспектом майбутности, нема бібліотек, що зосереджували б думку загалу на проявах людини і поза таборами, де є більші скупчення українців, майже нема змоги сходитися для обмірковування різних питань. Тому радісно зустрічаємо кожний обяв, що засвідчує про невміручість українського духа і прямування до кращого в нашого українського загалу.

Сьогодні, в неділю св. Евхаристії, треба було в Інсбруку випросити більшу і кращу церкву для Богослуження, що відправилося не тільки по приписам церкви й по народньому звичаю величаво, але й відбулося в намірenні українського народу, що незаломаний у своїх змаганнях, з незахітною вірою в своє майбутнє гекатомбами кровавих жертв віддаваних за свою Велику Справу засвідчує перед світом своє право на те, щоб станути з іншими народами світу як рівний з рівними. Ця маніфестація відбулася наслідком однодушної постанови представників усяких політичних напрямків. Вся австрійська скитальщина клонила свої голви перд тими сірими героями, що своєю кровю переконують світ, що „не скує душі живої...", перед тими, що вірять тільки в одну смерть — для побіджених. А побідженим буває той, що усумниться.

Та не тільки до блискучих маніфестацій склонні скитальці. Вони виявляють українську живучість і в дрібних подіях, що все ж таки в сумі мають велике значення. Візьмім хоча б таку подію, як відкриття читальні в Зальцбурзі (39. 5.) в першому таборі. Таборова громада буде мати змогу сходитися спільно, переглянути різнонаціональні і всякопрямні часописи, усе те чим сьогодні цікавиться людство. Призбирали тут і бібліотечку, уладили по своїм силам дещо і для розваги втомлених журбою й непевністю завтрішнього дня скитальців. На другий день мало відбутися таке саме відкриття і в другому таборі цього міста.

Ще більшим подвигом це вистава драми на 5 дій Кропивницького „Невольник", що як подають „Останні Новини", за недостачею підручника, актори відтворили її з памяти. Перед скитальцями, в таборі далекому від рідної землі серед Альп, зявилася козаччина з її очайдушним геройством і посвятою.

Недавно гостював форальберський у к р а ї н с ь к и й хор „Думка" під орудою свого дірігента Струка у Швайцарії та чарував українською піснею мирних швайцарців, збіраючи прилюдні похвали у швайцарській пресі. На днях вибирається туди найбільший український репрезентативний хор „Ватра", який під управою Льва Туркевича, капельника львівської опери, певно долучить ще одну милу квітку до китиці успіхів українського мистецтва.

Недавно збирали ми жниво нашої освітно-виховної праці. Раніше відбувся іспит зрілости в таборовій ґімназії в Зальцбурґу, при якому перейшло 41 абітурієнтів. В першій половині червня ц. р. відбувся такий іспит в українській ґімназії Братства св. Андря в Інсбруку й Ляндеку. На 26 кандидатів видержало іспит 24, в тому троє з відзначенням. Це вже в Тиролі 110 ґімназистів (97 з Інсбруку, 13 з Ляндеку) одержало патенти зрілости, а тим самим право поступати на високі школи. В таких умовинах це великий здобуток у відновленні проріджених рядів нашої інтеліґенції.

Представлені на око дрібні факти являються тими ясними проблисками, що засвідчують нашу снагу і вносять хвилеву розраду та не дають попасти в животіння.

Та все таки одночасно із світлом появляються і тіні, спричинені деколи нами самими, хоч частійше посторонніми обставинами. Таким меркнучим пунктом треба би вважати ґімназію в Інсбруці, що її існування поважно загрожене, а шкода було б, бо це станиця, якої втрати не було б чим заступити. Ця школа має концесію від французької влади, а гімназія в Ляндеку такої концесії не має і тримається тільки як філія інсбруцької школи. Впала б вона, то нормально беручи не могла б існувати гімназія в Ляндеку, принайменше не мала б права видавати важні свідоцтва зрілости, без яких не можна поступати на університет. Що ж загрожує інсбруцькій ґімназії? Недостача грошей! Ґімназія має замало учнів, щоб їх батьки могли оплатити потрібних фахових учителів. Власник тієї школи, себто Братство св. Ап. Андрея, немаючи ніякої допомоги, так вичерпалося, що вже від травня цього року обтяжило дуже мізерні платні учителів на 50%! Так „тягнути" на довшу мету не можливо. Учителі, не маючи з чого жити, мусіли б розійтись у світ, а школа, що мала автономні права надані урядом — може пропасти. Тому звертаємось до нашого громадянства в Америці і Канаді за ратунком. Чейже ж можна в Америці й Канаді разом давати в якийсь спосіб 50 долярів місячно (це вистане!), щоб удержати на чужині високовартісну станицю для української молоді. Хай над тим подумають ці, що ведуть допомогову акцію.

Але й зовнішні сили діють на замрячення нашого неба: недавно насторожило нашу увагу урядове спростування французького уряду закидів совєтської ноти за лагідне трактування скитальців. Щойно з того спростування (і то не з австрійської, але з швайцарської преси) дізнаємося, що українське Обєднання (і російський Комітет) перестали існувати наслідком совєтських обвинувачень.

Як офіційно повідомляють, совєтська репатріяційна комісія вже виїхала з американської области. Вислідом її праці було перевезення з тюрем австрійської области 20 кримінальників одного дезертира до совєтської тюрми; крім того перевезення 35 російських дітей, що ними піклувалася УНРА, а 63 совєтським громадянам допомогла повернутися домів. Американське командування проголосило заяву, що буде допомагати поворот домів тим, що цього забажають. Французька влада теж радить їхати домів, як читаємо на великій таблиці на центральному бараку в таборі в Ляндеку. А вже недавно то не на одному терпла шкура, коли стало прилюдно відомо, що австрійські комуністи домагалися, щоб їм передати державну владу в руки. Зразу стояло так, що справа високо актуальна. Щойно після кількох днів показалося, що це на разі буря в шклянці води. Все ж таки австрійський міністер заграничних справ вважав за потрібне сказати 15. червня б. р. по радіо, що нарід не має потреби непокоїтися, але мусить бути чуйним.

В таких умовинах проходять нам дні й — роки. Замісць осісти десь на постійне, щоб б видатньо працювати з якимось виглядом плянового господарства треба жити нервами і настроями.

Як довго? Таке питання остане ще мабуть довгий час без відповіді.

Ол. Луговий.

Дажбожі Внуки

I.
НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

68)

Ждали молодята вісток про їх виступ в українській пресі. І дарма! До партій вони не належали. Не дивота, що їх виступ переочили навмисне. Переочувала не раз преса невигідних їй одиниць з українства, що за свої праці здобували поважні нагороди, може вперше в історії української еміграції. Зате не переочували коли своя, партійна людина здобула здобуток — пятьцентове відчислення в свою користь від кожного проданого примірника якоїсь дрібниці, пісоньки, чи що... Перекладаючи з англійської мови статті про українство, — нелюбих осіб зо стать викидали... Отже, не тільки прохали у Бога, щоб сусідові корова здохла, але до коровячої смерти самі активно причинялися. Молодята зрозуміли, що в будуччині вони зводитимуть боротьбу не з одним чужинним світом!... Що ж, заздрість, партійна заїлість в українців занадто велика!... А по друге — преса містить вістки про все примірне. Примірне весілля, примірні хрестини, чи уродини, примірна забава, примірна 32-гі чи які сорок семі роковини... Ще не здогадалися примірних похоронів завести... Сторінки пресових органів аж рябіють від усього примірного! А тут — непримірними були молодята, ще більш непримірними батьки. А життя всіх пятьох від примірного таке далеке — як Москва від Риму! Бо ж на примірних імпрезах горілка й пиво ллються річкою.

Ростиславові довелося звести коротку боротьбу зо своєю вулицею. Не визнавав він торговельної засади — покупець і найдурніший, все має слушність. Відповідно до того й поводився, по людськи, не по „бизнесовому". Занадто тарахкочучих пань без жалю обривав, панів картав. Не одного молодого „Джека" зо склепу вигнав. Парі таких, що до Олени приставали, натовк зуби, а Дружок за литки поправив! На погрози — нога більше не переступить крамниці, — відказував, що це буде для нього приємність, коли їх не бачитиме! Могли вуличники в ночі розбити вітрину чи й вікна, так бодай помститися. Певно побоювалися Дружка. Та й поліція вулицю патролює... Поліцай стояв звичайно на схрещенні, коло банку. Якось обійшлося!

Перед косовицею повернули батьки. Засмаглі, літ на десяток відмолоділі! Здали молодята звіт зо свого господарювання. Розцілувалися з мамами, з Оленою. Олену хотіли взяти з собою. Вона їм відрадила, — вони подружені, а при чому вона, третя? Не хоче бути їм завадою. Буде приїздити що неділі, а поки що працюватиме. Треба ж батькам помагати виховати малих. Зісталася й надалі в Ростиславовій кімнаті, ставала наче б новим членом родини. Прощалися з Дружком, але пес не в тімя битий! Змикитив, що воно до чого, і ще поперед молодят стрибнув в авто.

Хвилин за двадцять молодята розсташувались в колишній Ірининій затишній кімнаті. Опинилися під опікою у молодят залюбленої пані Залужної. Дружок залишився з молодими господарями старшувати над зграєю своїх молодших братів і сестер. Його батьки Рудий з Мушкою поїхали заживати світа у місті.

На фармах чисте повітря, ні гамору. Нехай діти там раюють. Звикнуть до думки, що райвання ще довгі десятки років перед ними — у самих зявляться пляни про майбутність, охота до праці. Поки що нехай тішаться. Ніякої праці батьки їм не доручували. Молоді взяли з собою скрипки, по кілька змін шмаття, купельні костюми. Ганні Залужній до помочи найнято фармерську дівчину, Настю, миль за дванадцять на північ, зовсім добру дівчину. Щось не до ладу виходило з її батьками. Придбали одинадцятеро дітей, сім дівчат самих і одну тільки чвертку землі.

Ще у місті Ірина на очах мінялася. Світилися зорями очі, пяні від утіх любови й радощів нового життя.

Подружжа роспускало буйні фантазії. Вони стануть експериментистами - винахідниками нових способів лікування, нових, незнаних ще ліків... Адже в природі на кожне трійло є протитрійло, мусять бути природні ліки й на всі слабости, у бору, за рікою збудують свій власний госпиталь, свою клініку, лябораторію. Відкриють приймальний кабінет у місті. По кватирам пацієнтів не їздитимуть. Тижнево раз, чи двічі прийматимуть пацієнтів навіть безплатно. Всю свою увагу присвятять госпиталеві й експериментам. При госпиталі побудують собі маленький дімок, чи ні. Житимуть — де й тепер живуть, у цьому домі, адже то всього яких чотири сотки ярдів. Побудують через ріку міст — близенько буде. Крамницю зліквідують. Тато й матері госпиталем керуватимуть. Вони в господарчі справи не мішатимуться. Добре б і Олену заохотити на курс доглядачок. Ще ліпше, як би її будучий чоловік також став лікарем...

Вони будуть корисними членами людства, великими науковцями. До них їхатимуть терплячі з усіх країн.

Одного не обдумували молодята, — де ж візьмуть вони мамони на всі ті експерименти госпиталі, що мали б їм оті впливи на світ здобути?... Мрії, покищо, зіставалися мріями. До їх здійснення років сім-вісім ще треба заждати. Вони ясно бачили лише першу щаблину до здійснення мрії, — університетські студії.

(Дальше буде).

Місія інж. А. Кішки

На початку червня пірхав до Ню Йорку генеральний секретар „Бельгійського Комітету Допомоги Студентам зі Східної Европи", інженер Андрій Кішка. Короткі інформації про саму особу цего видатного діяча в українському студентському житті та про його місію на американський континент, іменно до Злучених Держав і Канади, свого часу вже подано. З огляду на важливість та далекосяглість цеї місії, не від речі буде познайомити громадянство дещо точніше з особою самого інж. Кішки, з його дотепірішньою працею і досягненнями в справі допомоги українському студентству та з його планами на майбутнє. Це тим більше, що свою благородну акцію веде інж. Кішка з власної ініціятиви та за повним одобренням і піддержкою українських громадських і студентських організацій в Західній Европі.

Інж. А. Кішка, це середнього росту, молодий мужчина, з усіми прикметами західного европейця. Сам він вихованок бельгійського університету і навряд чи є яка европейська країна, крім Совєтського Союзу та її сателітів, в якій інженер Кішка не був би, не репрезентував би та не брав би участи в місцевих, чи міжнародніх, головно студентських імпрезах. Його пашпорт з безліччю віз має вже музейну вартість. Інж. Кішка дуже добре зорієнтований як в міжнародніх, так і українських справах. Не забираючи голосу в політичних справах, на які має свій ясний і здоровий погляд, інж. Кішка поставив собі за ціль використати всі можливості для міжнародної допомоги українському студентству. Його дотеперішня акції в Західній Европі дали вже поважні результати. Кілька конкретних запитань і відповідей дадуть загальне уявлення про цю велику роботу, яку всупереч всім перешкодам потрапить зробити ідейна та енерґійна людина.

На початку розмови інж. Кішка насамперед застерігається, що він не приїхав „збирати гроші". Його приїзд до Америки має дещо тривкішу мету, як одноразова збірка фондів на покриття одної чи другої потреби українських студентів на вигнанні в Західній Европі. Ціль свого приїзду до Злучених Держав і Канади, інж. Кішка коротко характеризує так: створити в Злучених Державах і Канаді відповідники для акції допомоги українському студентству, започаткованої ним на міжнародному терені в Европі.

Запитання: **Як виглядає ця акція, її характер і ціль.**

Відповідь: Акція є міжнародня і плянова. Її почав інженер Кішка з власної ініціятиви, маючи одобрення відповідних українських організацій, як ЦеСУС, Обнова та інші. Акція полягає в тому, щоби в поодиноких країнах творити відповідні Комітети, завданням яких було б чи то виєднання стипендій, чи придбання відповідних фондів, щоб уможливити відповідній кількости українських студентів студії на місцевих, чи інших університетах. Цей Комітет мав би звязок з відповідними центральними українськими організаціями, які з черги перебрали б запоруку, що на студії будуть вислані самі найкращі та найспосібніші студенти. Це тільки в загальних зарисах ціль акції. В подробицях її достосовується до обставин і можливостей в поодиноких країнах.

Запитання: **Що зроблено вже під цим оглядом та з якими результатами?**

Відповідь: Такий Комітет зорганізовано насамперед в **Бельгії**, під протекторатом примаса Бельгії, кардинала Ван Руї. Почесним головою Комітету є ректор Лувенського університету Г. Ван Ваенберч, а членами Комітету переважно професори університету та високі світські і духовні достойники. Єдиним українцем в цьому Комітеті, завданням якого є опікуватись головно українськими студентами, й є інж. А. Кішка, що сповняє там функції генерального секретаря. Старанням цего Комітету в Бельгії вже в наступному академічному році студіюватиме 25 українських студентів, на яких вже розписано конкурс. Чужинці з чисто гуманітарних міркувань жертвують на ту ціль та часто інших до таких жертв заохочують.

В Еспанії на університеті в Мадриді вже минулого року пощастило примістити 29 українських студентів, якими піклується т. зв. Обра Католіка де Асістенсія Універсітарія. Треба додати, що протягом короткого часу українські студенти здобули не тільки найкращі результати в студіях, але своєю поведінкою та культурно-мистецькими виступами здобули собі загальну увагу, головно в наукових та університетських колах.

В Голандії на слідуючий рік 10 до 25 українських студентів одержать повну стипендію від церковних кругів. Голандський Відділ Ворлд Стюдент Реліф теж пообіцяв свою допомогу.

В Англії вже теж поведено акцію в справі допомоги українським студентам. І тут багато доброї волі виявили церковні кола і кардинал Гріфін особисто, видаючи навіть окремого обіжника в справі цеї допомоги. До акції долучилась Нюмен Фавндейшин.

В Португалії переведено відповідні розмови і з черги одержано запевнення кількох стипендій для українських студентів.

Подібні заходи з конкретним вислідом пороблено вже теж у **Франції** та **Швайцарії**.

В цьому самому напрямку і в тій цілі інж. А. Кішка задумує та вже почав відповідну акцію в Злучених Державах та в Канаді.

Згадані в короткому успіхи для допомоги українським студентам, інж. А. Кішці пощастило досягнути після цілого ряду старань, подорожів та конференцій з високими світськими і церковними достойниками та відповідними місцевими і міжнародніми організаціями в поодиноких країнах.

Вже безпосередньо перед приїздом до Америки, інж. Кішка відбув наради з представниками Міжнародної Федерації Католицьких Студентів „Пакс Романа" та Міжнародною Федерацією Катол. Інтелектуалів у Швайцарії та з „Ворлд Стюдент Реліф" тамже (в Женеві, від 3. до 5. червня б. р.). Від 5. до 9. червня інж. Кішка мав наради зі згаданою вже „Обра Католіка де Асістенсія Універсітарія" в Мадриді, яка вдержує там 29 наших студентів. В днях від 9. до 11. червня інж. Кішка мав розмови з керівниками „Португальської Молоді" та був на авдієнції в кардинала-патріярха Лісбони.

Негайно після приїзду до Ню Йорку, він відбув ряд розмов з представниками зорганізованого громадського життя американських українців. Дня 13. червня був на авдієнції в Преосв. К. Богачевського у Филаделфії, а 16. червня на авдієнції в Преосв. А. Сенишина у Стемфорді. Під час свого короткого побуту в Канаді, був прийнятий на авдієнції кардиналом Тіссераном, при нагоді Міжнародного Марійського Конгресу в Отаві (22. червня).

В днях 25. і 26. червня інж. Кішка був прийнятий на університеті Ляваль в Квебек, де він був особистим гостем міністра фінансів і проф. університету п. О. Ганьон. При цій нагоді та в розмові з міністром і запрошеними гостями між якими був і ректор університету Монс. Паран та керівник університ. катол. молоді Канади, проф. Жебеном, інж. Кішка міг представити свій плян допомогової акції для східньо-европейської універтитетської молоді, якому приділено велику увагу. Це дає добру надію на позитивні конкретні висліди теж в дальшій акції інж. Кішки на цьому континенті.

Після розмови з послом Глинкою та іншими канадськими українцями з Оттави і Монтреалю, він знову вернувся до Злучених Держав, продовжуючи свою працю.

У звязку з місією інж. А. Кішки на американський континент, куди він приїхав на запрошення Квібекського університету, використовуючи свій побут рівночасно для переведення започаткованої ним міжнародньої акції для допомоги українському студентству й на цьому терені, необхідно вияснити ще такі справи:

Піддержка, яку зустрічає інж. Кішка насамперед в університетських та католицьких колах, в жодному разі не означає будьяких застережень щодо самих студентів. З цеї допомоги користають і користатимуть найкращі і найспосібніші українські студенти. Єдиною кваліфікацією для підбору стипендистів є їх особиста вартість, ідейність, спосібність, а не віровизнання, територіяльне походження, чи політичні погляди, якщо вони, очевидно, **не** є ворожі для української **нації**.

Інж. Кішка підкреслив, що він не приїхав „збирати грошей", бо це не є його ціллю. Подібно, як в інших країнах, він бажав би теж в Злучених Державах і Канаді створити **постійну базу** допомоги українським студентам, отже забезпечити стипендії відповідній кількості українських студентів на вигнанні. Було б зайво говорити окремо про важливість цеї справи, бо вона у своїх наслідках переходить далеко звичайну собі тільки матеріяльну допомогу. До цього ще своєчасно повернемо. На цьому місці висловлюємо тільки побажання та сподівання, що українське громадянство в Злучених Державах і Канаді взагалі, а його церковні і світські керівники зокрема, приймуть інж. А. Кішку з найбільшим зрозумінням та дадуть йому всю можливу піддержку, бо на них він своєю жертвенною працею в цій благородній акції без сумніву заслуговує.

МП

„Українська література в Канаді"

13 червня 1947, відбувалися в Торонті „річні збори Американського Т-ва Учителів Словянських та Східно-европейських мов в Канаді". Зібрання відбулося во дній з університеських саль під президією Бориса Скія та Л. П. Ігнатієва (обидва росіяни), й програма включала:

Російська мова і підхід до її вивчення канадійців, що говорять по англійськи.

Українська наука в Канаді (проф. Андрусишин з Саскачеванського університету).

Переводи з польської і російської поезії.

Навчання російської мови в англійських вищих школах.

Дискусія над способами і підручниками словянських мов.

Доповіди мали виголошувати: проф. Гріфіт, проф. Андрусишин, пані Маріон Колман, Б. Е. Шор, проф. Клейр Собел, проф. А. П. Колман, Л. П. Ігнатієв, панна Катлер і др.

Проф. Андрусишин, хоч поставлений на програмі, то на зборах не явився, а замість нього виголосив на скору руку й несподівано короткий реферат проф. Ватсон Кирконел з Мекместер Университету в Гемілтоні на тему: „Українська література в Канаді".

Почав проф. Кирконел від того, що українці найчисленніші між словянами в Канаді, бо вже в 1941 р. начислювали 305,000, і вони (українці) одинокі спромоглися на яку небудь поважнішу літературу. Як поляки так і росіяни в Канаді своєї літератури тут майже не мають.

В свойому загальному огляді поділив він українську літературу в Канаді на три части: 1. Писання перших українських імігрантів, 2. Писання пізніших, між ними з більшим образованням імігрантів 3). Твори тих, що вже родилися або виростали в Канаді, але писали або пишуть по українськи. Саму українську літературу поділив на 1. Твори віршовакою мовою, 2. Твори писані прозою і 3. Твори драматичні.

По думці проф. Кирконела появилося зпід пера українців в Канаді не менше, як 10,000 віршів. Найбільший успіх в розповсюдненню своїх віршів мав Теодор Федик, бо досі розійшлося його брошури около 50,000 примірників. Не так задля їх поетичної вартости, як тому, що зміст їх вяжеться з переживанням перших українських переселенців. Коли та книжка, каже Кирконел, розійшлася в такому числі між 305 тисячами українського населення, то яка небудь популярна книжка в англійській мові повинна б, пропорціонально до англійського населення, розійтися в мільйонах примірників.

Споміж пізніших українських імігрантів-письменників згадав Кирконел Петра Карманського, досить талановитого поета й письменника, а між тими, що пишуть тільки прозою, спімнув Ілю Кіріяка та Ол. Лугового. До тих, що тут родилися або виростали і писали, або ще пишуть по українськи, зачислив пок. Івана Данильчука та Он. Іваха. Не поминув Ірчана, що вибрав собі дорогу на другий світ через Радянщину) та Мих. Кумку, що тех виїхав з Виннипеґ, але тільки до Торонта.

На заставленому столику книжками виднілі видання в двох мовах, російській й англійській, але ледви, чи була хоч одна українська, або польська. Скликанням зборів занималися вже згадані вище Скій та Ігнатієв, які недавно внесли були прохання до Торонтонської шкільної Ради за введення російської мови до середних шкіл, але їх прохання зістало відкинене.

Про згадані збори заговорила редакційно, наскільки відомо, тільки торонтонська „Дейли Стар", знана зо своєї беззастереженої просовєтської політики. Самий Скій викладає, між іншим, російську мову на Торонтонському Университеті. — („Український Голос").

„МОВА ДИПЛОМАТІВ"

Нюйорський „Дейлі Мірор" з 3-го липня помістив такий рисунок: при столі сидить багато дипломатів — представників різних країн. Між ними теж Сталін, одинокий між приявними, що має вуса. Секретар стейту Маршал говорить: „Я нікого не називаю по імені, але між нами один товариш з вусами є брехуном".

Це й є „мова дипломатів".

HEALTH HINTS

("Health Hints" is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

CHOOSE A FAMILY DOCTOR

DURING the war, when many thousands of doctors were in the military service caring for our soldiers and sailors, medical services were not always easily available to civilians. The public then realized how dependent they were upon their physicians, especially their family doctor.

Few people reach adult life without assistance from their doctor during some catastrophic event in their lives, and have learned to depend upon him. Even when there is no illness, their doctor is the person they turn to when trouble suggests a counselor. His knowledge, his skill, his sympathetic understanding have helped them through an ordeal that was momentous in their lives.

No home can escape the touch of tragedy. Severe illness and death do not play politics; they favor no one. Birth and its attendant joy are a little different; they sometimes show partiality. Your doctor is there at both birth and death; and during all the time in between, he is there to help you, to guard your health, to treat you when ill, and by his advice to help you during periods of emotional and mental stress.

Acknowledging all this, you still sometimes question his judgment or even distrust him. Isn't this because you do not know him or that he does not know or understand you? This can all be overcome if you choose the family doctor in whom you have faith and to whom you make yourself thoroughly known. This is the value of what is commonly called "free choice of physician."

Look at your own physician. He spent four years of premedical study in a recognized college preparing himself to study medicine. He spent four hard years in medical school. He then spent at least one year of practical study as an intern, and probably an additional one to three years or more in hospital residency in final preparation for entering active practice. And sandwiched in between his internship and residency were the arduous examinations set up by the state to determine his ability to care for you and your family. These years of study cost from $10,000.00 to $20,000.00 depending upon the time spent in residency, in addition to the wages he lost during this period. Yet this was only the beginning, for as long as he lives he is studying at his own expense to be a better doctor so that he may render a greater service to you.

In addition to the personal services he renders you he is forever guarding you as a citizen. In New Jersey there has never been a law passed in the legislature which would promote your health needs that has not been watched and fostered by the medical profession, and no bill which would be detrimental to your health needs but which has been opposed by the medical profession.

Choose your family doctor. Understand him. Know him well. Make yourself and your family well known to him. He should play an important part in your life. You will find him always ready to guide and counsel, to forget himself and his own fatigue to give you the attention you need.

Бо життя є повне непорозумінь

Під час свого побуту в Мексико, президент Труман відвідав теж знову оживлений вулкан Парікутін. Президент Алеман, спостерігши велике зацікавлення президента Трумана вулканом, запитав, що він про нього думає. Президент Труман відповів: „Це, виходило б, є вулкан, але він є нічим в порівнанні з тим, на якому я сиджу у Вашингтоні".

Місцевий суд в Кенден засудив на пів року арешту 40-літнього Чарлза Колтера за те, що він намагався поцілувати п-ню Веру Дін з Вествіл Ґров, Н. Дж. Колтер оправдувався тим, що він думав, що це його жінка. Нічого не помогло, суддя тим більше не повірив.

Англійська поліція в Ню Дельгі, Індія, заарештувала в останньому групу індійців, що на релігійному тлі почали між собою бійку, заколотивши публичний спокій. Як поліція прийшла, щоб заарештованих взяти на перслухання, виявилося, що двох з них вмерло. Смерть двох заарештованих ствердив лікар, він теж разом з одним полковником підписав довідку смерти і небіщиків відправили до трупарні. Можна собі увявити переляк сторожа трупарні, як небіщики нагло піднеслися зі стола та преспокійно помандрували до вихідних дверей. Опісля виявилося — як повідомляє шведська газета „Афтобльядет" — що обидва „небіщики" належали до культу факірів, чи йогів, які між іншим, загрозили британському урядові, що вони можуть „покликати на допомогу духові сили" і зупинити всі потяги та перервати транспорт.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ВИКОРИСТОВУЮТЬ КОЖНУ ПЯДЬ ЗЕМЛІ. — Картина, яку маємо перед собою, представляє один з парків міста Токійа, де десятки років росли і звили водяні лелії, а де тепер ростиме риж. Це шкільна молодь перемінює такі парки по різних містах Японії в огороди, щоб таким чином допомогти перебути велику харчеву кризу.

Українська Бібліотека в Каліфорнії

КОМУНІКАТ 4.

Українська Бібліотека при Ліленд Стенфорд Університеті, Пало Алто, Каліф., хоче прилюдно подякувати понижчим особам за ласкаве надіслання цінної літератури в роді книжок, газет, річників, атлясів і 2 дереворитів до музею:

А. Григорович з Гамілтон, Онт., Канада, прислав старі числа українських газет. Д-р А. Соколишин з Ранквайл, Австрія, прислав найновіші українські видання з Німеччини, американської зони. О. П. Білонь, український священик з Вунсакет, Ровд Айленд, прислав свій твір. І. Ізоренко з Филаделфії прислав музичні ноти. Василь Скегар з Вінніпеґу, Канада, прислав пакунок старих газет і календарів. І. Носик з Інсбруку, Австрії, прислав книжку. Н. Семотюк з Мінеаполіс, Мінн., прислав старі числа „Свободи", багато добрих книжок і 2 дереворити. Оля Сташин з Ванкувер, Б. К. Канада, прислала річники журналу „Українська Молодь". Павло Ткачук (від Української Книгарні) в Саскатуні, Саск., Канада, прислав вельми цінну збірку українських нот, взірців для шиття, „Історію України" (Крипякевича), збірник пісень М. Леонтовича, і збірник пісень М. Гайворонського (для молоді). П-ні Олена Лотоцька з Филаделфії, Па., редакторка „Нашого Життя", прислала повні річники повищого журналу за 1944, 1945 і 1946 рік.

За все це Заряд Української Бібліотеки складає сердечну подяку всім жертводавцям й просить Щановне Громадянство не забути про нас на будуче. Нам конче потрібно української машинки до писання — чи не був би хто ласкавий прислати нам таку машинку!

• • •

Дальше, Заряд Української Бібліотеки, оцею дорогою повідомляє своїх членів, що Річні Збори, які мали відбутися весною ц. р., відложені на пізнішу дату, бо проф. Тимошенко є в Европі тепер, а проф. Придаткевич вчить в колегії в Мурей, Кентокі. В принагідніи часі такі збори будуть скликані і члени дістануть листове запрошення.

За Заряд „Укр. Біб. Т-ва в Каліфорнії":

Іван Петрушевич, голова;
Григорій Скегар, секретар.

Всяку переписку просимо посилати на руки секретаря на нову адресу:

Dr. H. G. Skehar, 7815 Crenshaw Blvd., Los Angeles 43, Cal.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Союзовець — дентистом.

Радо поділимось з нашим громадянством вісткою, що маємо в нашій громаді дентиста, що походить з рядів У. Н. Союзу. Є ним д-р Митро Дригинич, член Товариства Січ, 155 відділу У. Н. Союзу, якого по-

Д-р Митро Дригинич.

кійний батько був одним з найактивніших членів цього товариства і довголітним скарбником. Д-р Дригинич буде першим українським дентистом в Перт Амбою. Дентистику покінчив в Юніверзіті оф Мериленд. Перше, скінчивши гай скул в Перт Амбою, студіював в Ротґерс Юніверзіті.

Бажаємо новій нашій професійній силі якнайкращих успіхів у надії, що син піде за своїм патріотичним батьком і братиме живу участь в нашому народньому життю.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Збірний труд.

Минуло кілька тижнів від часу, як відбувся Музичний Фестивал, влаштований молодими нашими силами нюйорської округи з нагоди Зізду Молоді. З цього Фестивалю піде тепер коло $900 на добру ціль, бо на допомогу українським скитальцям.

Думаю, що ці, що були на Фестивалю, з нього вдоволені, а це є вже найбільшою заплатою, яку молодь може дістати за свої труди і підготовку, що тривала місяцями. Молодь дала доказ, що вона любить своє і шанує і змагає до чогось вищого. Як одна з тих, що була в цьому гурті, можу сказати, що Українському Молодечому Хорові Ню Йорку-Ню Джерзі, Молодечій Лізі Північної Америки та Молодечому Метрополітальному Комітетові міста Ню Йорку належиться дійсне признання за велику працю. Взагалі треба сказати, що всі, до кого ми віднеслися в цій справі з проханням поперти нас морально чи матеріяльно, приймали нас дуже прихильно і давали поперття. Це відноситься теж до нашої преси. Зокрема треба згадати „Свободу" і „Юкрейнієн Віклі", що писали про це дуже багато й тим спопуляризували працю молоді.

Оля Редчук,
заст. предс. Українського Метроп. Комітету.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо эпочатку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

• • •

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

7507. Рикета Теклі, Марії і Ольги, Дорош Розалії (Фусяк) від Мандзюк Михайла і Анни.

7509 Григорія, маляра з Петрограду від Черкас Валентина, внука Ксені Помазан.

7510. Попович Михайла, Пучман Михайла від Попович Василя з с. Плугів, Золочів.

7512. Войчишин Василя з с. Чорнокінці Великі (Копичинці) Качай з с. Руденко Ляцьке, Радехів, від Качай Ярослава.

75513. Лотоцька Анни з с. Тетевчиці, Радехів, від Царик Степанії.

7514. Мельник Карло з Коломиї від Судак Миколи.

7515. Цьвек Івана, Фенчук Івана від Мулик Івана з села Стубинець, Перемишль.

7517. Задорожний Миколи з с. Радівка, Винниця, від Поліщук Дениса.

7518. Луньо Михайла з села Прудно, Яворів, від Шуліга Константина.

7519. Коростенський Костя з с. Арламен, Перемишль, від Цицик Анни.

7520. Солтищак з с. Кропивник Малий від Пиляк Миколи.

7521. Пігоклінська Марії (Кожушко), від Оленич Мелaнії з с. Майдан, Рава Руська.

7522. Смоляк Василя з села Воля Матешова, Лісько, від Смоляк Степана.

7523. Сосняк Осипа і Івана з с. Смільник, Лісько, від Сосняк Степна.

7524. Фенцик Федора з села Лодина, Місько, від Фенцик Семена.

7525. Куфрик Насті і Анни з с. Ляцьке Шльох, Станиславів, від Лесів Михайла.

7526. Щенсни Станислава від Сеґер Степана.

7527. Штогрин Івана, Михайла і Параски, Олексин Івана з с. Глебівка і Хмелівка, Станиславів, від Паранюк Івана.

7529. До односельчан з села Ратна, Волинь, від Іванюк Осії.

7530. Леховський Федора від Леховська Ірени.

7531. Новак Гната з с. Лучинець, Рогатин, від Довгий Михайла.

7532. Брила Андрія від Зінь Агафії з с. Волиця, Сянік).

7533 Мархонь Константина від Дацко Ірини і Івана, Мархонь Розалії з с. Золочева.

7534. Масилюх Івана з села Завадка Морох., Сянік, від Шуркала Євки.

7535. Шкула Йосифа від Смаль Остапа з села Байківці, Тернопіль.

7536. Мороз Насті, Ганчор Варвари і Матвія з с. Мозолівка, Підгайці, від Мороз Степанії.

7538. Климович Осипа від Климович Олександра з села Підгірки, Калуш.

7539. Сусол Михайла, Ковальчук Миколи від Вовк Теклі (Сусол з с. Багна, Камінка Струмилова.

7540. Жук Григорія з с. Салаша, Рава Руська, від Жук Посафата.

7541. Білинський Олекси з с. Довге, Стрий, Романишин Василя з с. Медин, Збараж, від Білинський Олександра.

7542. Людкевич Богдана, Миколи і Ярослава від Людкевич Володимира з с. Ходовичі, Стрий.

7543. Ковальська Олени (Кутинська), Боднар Анни (Томків) від Кутинський Михайла з с. Ясенівці.

7544. Пакош Івана і Теклі, Сташків Григорія з с. Лисновичі, Львів, від Яворський Юліяна.

7545. Солган Івана від Дашко Петра з с. Коровник, Перемишль.

7546. Турчин Ярослава і Михайла з с. Ятвяг, Бібрка, від д-ра Климків Богдана.

7547. Рибак Данила від Хабурський Богдана, син Нюні Рудницької.

7548. Галета Ольги (Довгопільська) з с. Лішні, Волинь, від Чабан Володимири (Хабурська).

7549. До знайомих з с. Боднарів, Станиславів, і Горожанки, Підгайці, від о. Кочержук Юліяна.

7550. До знайомих зі Стрия від д-ра Кассараба М.

7551. Каштанюк Івана з повіту Бережани, Хомків з с. Рудавка Рим., Сянік, від Дмитерко Теофілі (Каштанюк).

7552. Блащук від Блащук Роми зі Сокаля.

7553. Шторковська Катерини від Романків Петра і Йосифа з с. Оліїв, Зборів.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В запитах просимо конечно подавати **групу і число.**

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення **пошукувань родини і знайомих різних скитальників** було поміщене у „Свободі" **безплатно,** хай вишле таке оголошення впрост до
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було **поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне,** то хай **разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове** оголошення, розміру 1½ цаля в одній колюмні, коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

КУЛЬЧИК, ЧИ АПАРАТ ДО СКРІПЛЕННЯ СЛУХУ? — Бачимо жінку, що держить у руках кульчик, який хоче заселити як прикрасу до вуха. Та це не кульчик, але апарат, що поліпшує слух, як він притупіє.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРУКЛИН, Н. Й. — Місячні збори Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 158, відбудуться в пятницю, 11. липня, в годині 8. ввечір, в У. Н. Домі, 216 Ґренд ул. На будуче всі збори Тов. будуть відбуватися в 2-гу пятницю по першім; просимо звернути на це увагу. — М. Кіт, рек. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 371, відбудуться в пятницю, 11. липня, в год. 8. ввечір, в Січовій Галі. На зборах буде роздача дивіденди-чеків, тому просимо всіх членів прийтиназбори. — О. Пиньків, пр.; Ю. Баранюк, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що збори відбудуться в неділю, 13. липня, в год. 1. пополудні, в У. А. О. під ч. 2965 Карпендер ул. — П. Андрушків, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться 13. липня, в годині 12:30 вполудне, в Домі Від. У. Н. Союзу, 845 Н. Вестерн Еве. Просимо членів прийти на час. Буде роздання чеків-дивіденди від У. Н. Союзу. — Г. Бобик, предс.; М. Фединський, кас.; В. Пилипів, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Піврічні збори Тов. Сокіл, від. 336, відбудуться в неділю, 13. липня, в 1. годині попол. Просимо всіх членів прийти на збори, взяти свої чеки дивіденди і вирівнати свої вкладки. Маємо важні справи до полагодження. — Г. Степанек, предс.; Г. Кісіль, фін. секр.-кас.; Т. Кальмук, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Піврічні збори Тов. ім. І. Франка, від. 334, відбудуться к13. липня, в У. Н. Домі, в 1. годині попол. Просимо членів прийти на ці збори, бо буде звіт уряду за пів року. — За уряд: М. Задерецький, предс.; С. Морозович, фін. секр.-кас.; І. Жук, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Піврічні збори Тов. Зап. Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 13. липня, в год. 1:30 пополудні, в галі церковній. Просимо всіх членів явитись на ці збори, вирівнати свої вкладки, належитости та розібрати свої чеки дивіденди. Будуть важні справи до порішення. Секретар дасть підрахунки за червень, а касієр дасть підрахунки за 6 місяців і виясить, яка була причина дефіциту. Контроля дасть звіт за 6 місяців. Члени, котрі передають свої вкладки, повинні також передавати платничі книжечки, щоб секретар міг вписати вкладки без помилок. — Р. Д., секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Піврічні збори Бр. св. Вас. Великого, від. 364, відбудуться в неділю, 13. липня, в годині 2:30 пополудні, в Українські Домі, 3161 1ст 93. вул. Просимо кожного члена бути на зборах, бо є важні справи до вирішення. Буде звіт за пів року і роздання чеків-дивіденди від У. Н. Союзу. — Г. Кукіз, предс.; С. Крефт, кас.; Й. Стойка, рек. секр.; І. Сподар, фін. секр.

ГАМТРАМК, МІШ. — Подаємо до відома усім членам Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94, що піврічні збори відбудуться в неділю, 13. липня, в салі де звичайно точно в год. 1:30 попол. Взиваємо членів і членнць прийти на ті збори, бо контроля дасть свій звіт і заберети собі свою дивіденду від У. Н. Союзу. — За уряд: А. Патра, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Тов. Запорозька Січ, від. 251, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 13. липня, зараз по другій Сл. Божій. Кожний член обовязаний прийти на ці збори й вислухати звіту урядників за пів року. Також буде справа пікніку, що відбудеться 7. вересня. — За уряд: Н. Страп, предс.; Й. Керик, секр.-кас.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до відома, що піврічні збори відбудуться в неділю, 13. липня, в годині 1:30 пополудні, в гали У. Н. Дому, 4655 Мартін ул. Просимо численно прийти. Хто ще не отримав дивіденди, хай прийде на збори і отримає. Пригадуємо тим членам котрі платять піврічно, що в цім місяці їм належиться платити. — І. Форись, предс.; І. Андрусевич, кас.; П. Кізел, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михаїла від. 213, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в пятницю, 11. липня, в год. 7. ввечір, в У. Н. Домі, 35 В. 19 вул. Просимо членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. — За уряд: А. Романів, пр.; М. Пахолок, кас.; А. Бирич, фін. секр.; Й. Кобрин, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 75, відбудуться в неділю, 13. липня, в год. 1. пополудні, в салі У. Н. Дому при Мартін ул. Родичів, котрих діти ще не є членами У. Н. Союзу, просимо прийти і вписати їх. Також старших будемо принимати до Тов. і У. Н. Союзу без вступного. — За уряд: М. Присташ, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. липня, в салі де все, в годині 6. ввечір. — Просимо прийти на означений час і заплатити свої вкладки та вирівнати залеглости. — Уряд.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 13. липня, в годині 3г пополудні, в У. Г. Клюбі, 608 Вест Лакавана Еве. Контроля дасть звіт за перший піврік. Члени, котрі ще не забрали своїх чеків дивіденди, мають прийти і забрати. — За уряд: О. Запоточний, Р. Рубльовський.

МОНЕСЕН, ПА. — Повідомляємо членів Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 338, що піврічні збори відбудуться в неділю, 13. липня, в год. 4. попол., в Українській Гали, 213 Скунмекер Еве., ріг 2. вул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо контр. комісія дасть звіт за 6 місяців. Хто ще не отримав дивіденди, хай прийде на ці збори. — За уряд: М. Коваль, предс.; М. Куць, секр.-кас.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ПОШУКУЮТЬ

Пошукую в дуже важній справі **ОЛЕКСУ БІЛИНСЬКОГО** зі села Долина, пов. Стрий. Хто знав би про нього, або він сам, хай зголоситься до:

Mr. B. ROMANYSHYN,
123 Putnam St., New Britain, Conn.

ТАРЗАН, ч. 1636. Щит з людини.

Дико стрілив моряк до надбігаючого леопарда, але не вцілив.

Кинувши стрільбу, він пігнав назад по лівім боці покладу.

Якраз йому на дорозі лежала непритомна Товна. Він вхопив її на руки...

...і вживаючи її як щит станув хребтом до поручча.